

STRATEGIA DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ A UNIVERSITĂȚII DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT PENTRU 2021-2025

Secțiunea 1. Introducere

Cercetarea științifică face parte din misiunea Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, constituind complementaritatea necesară procesului de învățare. Un proces de învățare bazat pe generarea de cunoștințe noi este mult mai valoros și mai competitiv, decât un proces de învățare care se reduce la un simplu transfer de cunoștințe de la profesori la studenți. Pentru a transforma cercetarea științifică într-o componentă fundamentală a universității de profil, care să-i dea consistență și putere în realizarea avantajului competitiv este necesară, în continuare, o decizie strategică din partea conducerii USEFS, de dezvoltare a științei domeniului culturii fizice și de elaborare a unor strategii specifice, susținute printr-o alocare adecvată de resurse tangibile și intangibile. Pentru a deveni competitivă în cercetare, conducerea instituției academice de profil își propune să investească în resurse umane și tehnologice. Aceasta înseamnă dezvoltarea unor strategii de atragere a celor mai inteligenți și creativi tineri din domeniu, în programe de cercetare de doctorat și postdoctorat, precum și în carierele universitare. La acestea putem adăuga acordarea unei importanțe deosebite autonomiei universitare și libertății academice, care vor încuraja fiecare cadru didactic să-și dezvolte domeniul de cercetare în concordanță cu propriile interese și capacități.

În acest context, Strategia de cercetare științifică a USEFS pentru perioada 2021 – 2025 va oferi suportul pentru construirea unui sistem academic funcțional, prin atragerea, formarea și dezvoltarea armonioasă, pe toate planurile, a resurselor umane de înaltă calitate, competență și responsabilitate. De asemenea, strategia are ca obiectiv general: crearea unei culturi pozitive pentru inițierea de acțiuni în folosul societății, prin promovarea valorilor, calității și eficienței în cercetarea științifică.

Strategia respectivă urmărește să integreze și să promoveze Universitatea de profil în spațiul național și internațional, punând în acord obiectivele sale cu strategiile și politicile europene.

Misiunea Universității de Stat de Educație Fizică și Sport este de a realiza activitatea de cercetare și de învățământ la standarde de excelență naționale și internaționale prin;

- formarea, dezvoltarea și diseminarea valorilor noii societăți bazate pe cunoaștere;
- formarea specialiștilor în domeniul culturii fizice, de înaltă performanță, prin oferirea de programe de studii creative, care să integreze rezultatele cercetării științifice și să contribuie la dezvoltarea intelectuală a studenților, masteranzilor și doctoranzilor;
- generarea de calificări competitive în formarea universitară și postuniversitară;
- realizarea de parteneriate durabile cu alte organizații din mediul academic și de afaceri;
- integrarea Centrului Științific al USEFS, a școlilor doctorale în rețele europene de excelență și realizarea de cercetări fundamentale și aplicative generatoare de cunoștințe;
- dezvoltarea unui corp profesoral și de cercetare de înaltă responsabilitate profesională și civică;
- promovarea valorilor științifice, culturale și etice în comunitatea națională și internațională.

Secțiunea 2. Obiective generale privind cercetarea științifică.

Strategia cercetării în Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport se bazează pe viziunea și misiunea universității, pe statutul ei de instituție de învățământ superior, de cercetare și educație. Elaborarea Strategiei de dezvoltare a USEFS pentru perioada 2021 – 2025 are la bază, în principal documentele de politică a cercetării elaborate de Comisia Europeană, centrate pe realizarea Ariei Europene a Cercetării (European Research Area - ERA) și a Invățământului Superior (European Higher Education Area – EHEA).

Centrarea pe resursele umane, pe infrastructura de cercetare, pe colaborarea în regim de parteneriat inter-, multidisciplinar, geografic și instituțional, pe managementul proiectelor de cercetare, generează cinci obiective generale privind cercetarea științifică la Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, fiecare cu obiective specifice, și anume: 1) creșterea performanței resurselor umane în planul cercetării științifice din domeniul culturii fizice în scopul asigurării vizibilității științifice internaționale a USEFS; 2) modernizarea infrastructurii de cercetare, calitativ și cantitativ, necesară unei cercetări de performanță la nivelul instituției academice de profil; 3) dezvoltarea de parteneriate naționale și internaționale în vederea creșterii performanțelor de cercetare științifică; 4) profesionalizarea serviciilor de cercetare și de management al proiectelor de cercetare în domeniul culturii fizice; 5) transformarea cercetării științifice într-o componentă fundamentală prin crearea centrului de excelență în domeniul cercetării culturii fizice în scopul dezvoltării competitivității și obținerii avantajului

strategic într-o piață concurențială din ce în ce mai dinamică; 6) dezvoltarea Metodologiei de autoevaluare a USEFS în vederea regelementării procedurii de evaluare și clasificare pe niveluri de capacitate.

Secțiunea 3. Obiective specifice și acțiuni prioritare privind resursele umane.

Potențialul uman al universității reprezintă cel mai important factor al unei cercetări științifice de performanță. Calitatea cunoștințelor, vârsta, capacitatea lor de muncă, gradul de motivare constituie factorii esențiali ce influențează derularea tuturor fazelor procesului strategic – de la inițierea sa și până la operaționalizarea și evaluarea finală. Resursele umane ale universității constituie resursa principală, care – ținând cont de dinamica sa – se regăsește în resursele avute în vedere în strategie. Astfel, optarea din partea USEFS pentru introducerea unor noi specializări și a unor noi programe de masterat, a unor discipline noi de studii, câștigarea și derularea unor programe naționale de cercetare (granturi) depind, într-o măsură apreciabilă, de specializarea, experiența și cunoștințele salariaților universității. Activitatea de cercetare științifică experimentală și cea de inovație în domeniul educației fizice și sportului este efectuată, în cadrul universității (CCȘEFS), în conformitate cu acordurile încheiate și cu cererile catedrelor, de către următoarele categorii de angajați: a) cadrele speciale de personal științific și de ingineri tehnicieni în conformitate cu statutul de funcții al centrului, determinat de prorectorul pentru știință și aprobat de rectorul universității; b) cadrele profesoral-didactice și cele auxiliare ale catedrelor respective ale universității, în corespundere cu obligațiunile lor de bază privind activitatea de cercetare științifică; c) cadrele profesoral-didactice și auxiliare ale catedrelor universitare angajate prin cumul, care efectuează activități contractuale, în ordinea stabilită; d) masteranzi și doctoranzi, care elaborează teze în domeniul respectiv; e) studenți, în cadrul elaborării tezelor anuale, a celor de curs, al diferitelor proiecte, precum și al altor tipuri de lucrări de cercetare științifică.

În contextul acestor două aspecte, obiectivele specifice propuse sunt:

a) dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia pe piața muncii; b) stimularea și motivarea personalului de cercetare științifică al universității; c) stimularea competiției dintre resursele umane implicate în cercetarea științifică pentru atragerea resurselor financiare, precum și pentru încurajarea accesului la surse și oportunități multiple; d) stimularea valorificării rezultatelor cercetării științifice în publicații din fluxul principal de cunoaștere al domeniului culturii fizice; e) promovarea calității în procesul de cercetare științifică; f) crearea Centrului de excelență în domeniul culturii fizice; g) eficientizarea nivelului de participare a comunității științifice a universității la rețele naționale și

internaționale ale cunoașterii, prin care să se asigure creșterea vizibilității potențialului resurselor umane în domeniul cercetării de excelență. Acțiunile prioritare:

- elaborarea planurilor anuale de cercetare științifică, în colaborare cu Centrul de excelență nou creat, cu Centrul de Cercetări științifice în domeniul Educației Fizice și Sportului (CCȘEFS), cu fiecare facultate și department;

- elaborarea unui plan la nivel de universitate pentru asigurarea contribuției proprii (a centrelor, facultăților și catedrelor universității), sub forma resurselor financiare, umane, necesare pentru derularea contractelor, granturilor și proiectelor de cercetare;

- stabilirea unor proceduri de lucru (proceduri de sistem, parte componentă a Sistemului de Management al Calității al universității) pentru implicarea tuturor departamentelor administrative în buna derulare a proiectelor, granturilor și contractelor de cercetare ale USEFS;

- elaborarea unor proceduri de realizare a bazelor de date științifice, respectiv de colectare a informațiilor privind conceperea, derularea, monitorizarea proiectelor, granturilor și contractelor de cercetare în vederea simplificării procesului de raportare;

- încurajarea comunității academice a universității de a participa la realizarea contractelor de cercetare științifică, cu finanțare din surse guvernamentale sau private, naționale și internaționale;

- identificarea anuală a manifestărilor științifice cu caracter internațional care să asigure creșterea vizibilității potențialului și a rezultatelor cercetării științifice a personalului de cercetare din universitate;

- planificarea cercetării științifice individuale pe termen mediu și lung, de către fiecare membru al comunității academice și monitorizarea îndeplinirii acestora în termenele stabilite.

Secțiunea 4. Obiective specifice și acțiuni prioritare privind infrastructura de cercetare

Importanța practică a infrastructurii de cercetare a universității constă în: asigurarea condițiilor necesare pentru efectuarea lucrărilor de licență, masterat și doctorat; raționalizarea procesului de diagnosticare a capacității de muncă specială a organismului sportivilor de performanță în baza aplicării tehnologiilor inovaționale avansate; determinarea oportunității aplicării tehnologiilor inovaționale de diagnosticare, ca fiind un mijloc eficient de control curent și de prognozare a dinamicii efortului specific al organismului sportivului; determinarea celor mai eficiente și informative metode de diagnosticare a nivelului de pregătire funcțională și psihomotrice a sportivilor de diferite specializări, precum și

ameliorarea stării sănătății populației încadrate în învățământul preuniversitar prin mișcare și exerciții fizice; îmbunătățirea stării aparatului locomotor la populația de vârstă școlară prin exerciții fizice de recuperare și profilactice; recuperarea și profilaxia dereglărilor aparatului locomotor la elevii din instituțiile de învățământ preuniversitar etc. Principalele obiective specifice privind infrastructura de cercetare a USEFS sunt după cum urmează:

- crearea și asigurarea infrastructurii pentru funcționarea cu maximum de eficiență a Școlii Doctorale a USEFS;

- asigurarea unei baze de documentare științifică în domeniul culturii fizice, cât mai vaste, în special prin stabilirea unor taxe de acces la bazele de date ale bibliotecii on-line a universității;

- creșterea numărului de proiecte tematice pentru îmbunătățirea calității infrastructurii de cercetare;

- crearea platformelor de cercetare științifică interdisciplinară accesibile mai multor facultăți și specialiști, în funcție de temele cercetării abordate;

- îmbunătățirea calității revistei științifice de profil și sprijinirea publicării lucrărilor în edituri internaționale (cu preponderență ISI).

Pentru realizarea obiectivelor specifice privind infrastructura de cercetare se impune realizarea următoarelor acțiuni prioritare:

- stabilirea direcțiilor prioritare de cercetare și concentrarea resurselor universității pe aceste direcții;

- identificarea posibilităților de constituire a Centrului de excelență în domeniul culturii fizice;

- constituirea unor centre de cercetare interdisciplinară, cu participarea de cadre didactice din cel puțin 3 facultăți, colective de cercetare sau instituții din Republica Moldova sau străinătate, pentru asigurarea cerințelor internaționale privind multidisciplinaritatea și cercetarea în domeniul științelor înrudite;

- monitorizarea și inventarierea infrastructurii de cercetare necesare, în vederea stabilirii unei politici de investiție bine fundamentate și eficiente, în corespundere cu tematicile prioritare de cercetare;

- creșterea accesului la infrastructuri de cercetare performante prin participarea la mari infrastructuri naționale/internaționale de cercetare și stimularea creării de laboratoare performante cu utilizatori multipli;

- consolidarea accesului on-line la resursele de informare /documentare electronice (baze de date conținând reviste internaționale cotate ISI, e-books, volume ale conferințelor etc. prin încheierea unor parteneriate și colaborări cu asociațiile internaționale.

Secțiunea 5. Obiective specifice și acțiuni prioritare privind colaborarea științifică

Noile cerințe impuse de societate și de competiția națională /internațională pentru redefinirea frontierelor cunoașterii trebuie să genereze și noi soluții din partea universității de profil. Astfel, un rol esențial în validarea rezultatelor cercetării științifice din domeniul culturii fizice îl au societatea civilă, instituțiile publice, agenții economici, organizațiile sportive, motiv pentru care USEFS își propune să dezvolte parteneriate sustenabile, consorții pentru susținerea cercetării și inovării. În acest context, se planifică realizarea următoarele obiective:

- dezvoltarea programelor postuniversitare în regim on-line, prin implicarea unor centre universitare europene de prestigiu;

- încheierea și dezvoltarea parteneriatului cu asociația absolvenților din universitățile/instituțiile cu profil sportiv în vederea creării unui sistem de cultivare a relațiilor și performanțelor în sport;

- realizarea de parteneriate pentru masterat, doctorat, postdoctorat și cercetare științifică cu minimum 3 universități de prestigiu de peste hotare;

- dezvoltarea mobilității academice și științifice a studenților și a cadrelor didactice prin programe de mobilitate;

- identificarea și dezvoltarea ideilor inovatoare care sprijină dezvoltarea durabilă a culturii fizice și sportului;

- stimularea și realizarea schimburilor de experiență, de proiecte comune cu instituții, organizații cu renume pe piața națională și mondială;

- stimularea cooperării internaționale cu firme, organizații sportive, universități, prin rețele de cercetare, care să asigure creșterea vizibilității rezultatelor cercetării ale universității;

- realizarea unui sistem de conlucrare cu mediul de afaceri și administrația publică (centrală și locală), în interesul dezvoltării durabile a USEFS.

Acțiuni prioritare pentru realizarea obiectivelor specifice:

- identificarea potențialelor instituții academice de profil, organizații sportive, agenți economici cu care se pot încheia contracte de cercetare pe termen lung, pentru a participa la diferite programe de finanțare a cercetării științifice în domeniile prioritare ale universității;

- stabilirea unui cadru general de încheiere de contracte de cercetare cu instituțiile și organizațiile identificate, prin care să fie implementate rezultatele cercetărilor efectuate prin activitățile școlii doctorale și postdoctorale a universității;
- construirea unei baze de date cu partenerii existenți și cei potențiali pe direcțiile de cercetare prioritare la nivel universitar, național și internațional;
- participarea la un număr cât mai mare de contracte de cercetare în cadrul programelor europene;
- stabilirea unor politici de promovare a cercetării științifice din cadrul USEFS, la nivel național și internațional, în vederea sporirii vizibilității și a implicării în parteneriate strategice internaționale;
- înscrierea USEFS în bazele de date ale programelor de finanțare ca posibil partener în proiecte și granturi de cercetare.

Secțiunea 6. Obiective specifice și acțiuni prioritare privind asigurarea managementului eficient al cercetării științifice

Centrul de Cercetări Științifice reprezintă o subdiviziune de bază, care include laboratoare de cercetare, poligon experimental, stațiuni didactico-experimentale, precum și alte unități formate în acest sens, în cadrul cărora se desfășoară activitatea științifică și care se înscriu în direcțiile de cercetare ale USEFS. Cercetarea științifică se realizează și prin unități sau structuri distincte de cercetare create la nivelul catedrelor, al facultăților sau al universității, cu aprobarea Senatului sau a Biroului Senatului. Activitatea CCȘEFS se desfășoară în conformitate cu Statutul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, cu legislația în vigoare a Republicii Moldova, cu standardele sistemului unificat al documentelor de organizare și de dispoziție, cu regulile și normele de protecție a muncii, tehnica securității, igiena muncii și protecția antiincendiară, instrucțiuni, regulamente și alte acte reglatorii, precum și cu ordinele și dispozițiile rectorului USEFS și ale prorectorului pentru activitatea științifică. În scopul extinderii posibilităților de cercetare prin crearea și a Centrului de excelență în domeniul culturii fizice, al sporirii calității activității acestuia, inclusiv și al CCȘES, al coordonării activității științifice, al organizării expertizelor și formulării concluziilor, al determinării nivelului științific al temelor tezelor de doctor, se impune realizarea unui management eficient. Obiectivele specifice planificate în acest sens sunt după cum urmează:

- reproiectarea sistemului de management al cercetării științifice în corespundere cu legislația națională în vigoare; elaborarea de strategii și politici specifice ale departamentelor structurale de asigurare a cercetării științifice în cadrul USEFS;

- extinderea, promovarea și utilizarea unor instrumente manageriale moderne (managementul prin obiective, managementul prin bugete etc.), care să faciliteze exercitarea proceselor de management la nivelul centrelor de cercetare științifică în condiții de eficiență, eficacitate și competitivitate;

- elaborarea și asigurarea aplicării metodologiilor manageriale ale cercetării științifice per ansamblu, care să cuprindă și alte activități sau domenii de referință pentru universitate;

- asigurare a unor standarde motivaționale corespunzătoare pentru fiecare angajat implicat în cercetare, în funcție de gradul de realizare a obiectivelor; evaluarea internă a activității școlii doctorale în conformitate cu criteriile și indicatori de performanță;

- evaluarea periodică a calității programelor, a studenților-doctoranzi, a conducătorilor de doctorat și a cadrelor didactice și de cercetare;

- participarea cadrelor de conducere ale structurii de cercetare științifică la traininguri manageriale din domeniile academice și științifice;

- perfecționarea cadrelor manageriale ce activează în domeniul cercetării științifice de profil.

Acțiunile prioritare planificate în acest sens sunt:

- elaborarea planului de activitate al Consiliului Științific al universității și al Consiliului Școlii Doctorale;

- elaborarea și asigurarea aplicării metodologiilor manageriale ale cercetării științifice per ansamblu, care să cuprindă și alte activități sau domenii de referință pentru universitate;

- reconceperea documentelor organizatorice la nivelul cercetării științifice (elaborarea și aprobarea regulamentelor de organizare și funcționare, a organigramei, descrierilor de funcții și posturi);

- elaborarea metodologiei de evaluare internă a activității Școlii Doctorale a universității;

- elaborarea metodologiei de evaluare periodică a calității programelor, a studenților-doctoranzi, a conducătorilor de doctorat și a cadrelor didactice și de cercetare;

- participarea cadrelor de conducere ale structurii de cercetare științifică la traininguri manageriale din domeniile academice și științifice;

- stabilirea procedurilor de lucru la nivelul CCȘEFS, a centrului de excelență propus a fi creat, astfel încât să se asigure o comunicare eficientă cu facultățile, catedrele USEFS;

- asigurarea asistenței tehnice în conceperea, derularea și monitorizarea proiectelor, granturilor, contractelor de cercetare, în strânsă legătură cu celelalte departamente ale universității;

- identificarea cerințelor pentru acreditarea unei reviste științifice internaționale a universității (ISI);

- stabilirea modalităților de raportare a rezultatelor în vederea realizării rapoartelor anuale privind cercetarea științifică la nivelul USEFS;

- promovarea rezultatelor cercetării științifice din cadrul universității, în baza elaborării și implementării unui mecanism eficient în acest sens.

Secțiunea 7. Obiective specifice și acțiuni prioritare privind transformarea cercetării științifice într-o componentă fundamentală a universității

Prin transformarea cercetării științifice într-o componentă fundamentală a universității se va contribui esențial la creșterea șanselor de finanțare din partea organismelor guvernamentale și, mai ales din partea organizațiilor sportive. Totodată, crește prestigiul universității și rolul ei social și economic în comunitatea din care face parte. Ca urmare a acestui fapt, crește interesul absolvenților de liceu pentru a accede în instituția academic de profil, aceasta având posibilitatea de a selecta tinerii cercetători, cei mai buni, din rândul studenților în scopul implicării în programe de doctorat și postdoctorat din cadrul școlii doctorale a universității. Pentru realizarea acestui deziderat universitatea își planifică următoarele obiective specifice:

- realizarea unei analize detaliate a mediului intern și extern și reflectarea tuturor forțelor atractive în procesul de cercetare științifică din domeniul culturii fizice, a evidențierii factorilor externi și interni care influențează strategiile de cercetare în acest domeniu;

- înființarea Centrului de excelență în domeniul culturii fizice și implicarea acestuia în programe de cercetare științifică națională/internațională;

- construirea unui sistem de cercetare orientat spre piață;

- construirea unui sistem de management al cercetării științifice strategic evolutiv;

- consolidarea reputației și a imaginii instituției academice de profil prin cercetare științifică;

- obținerea avantajului competitiv.

Acțiuni prioritare pentru realizarea obiectivelor specifice:

- crearea unui sistem competițional, recunoscut ca motor esențial în dezvoltarea cercetării științifice din domeniu, care va fi aplicat la ocuparea funcțiilor de conducere și didactice în universitate;

- dezvoltarea unei funcții puternice și eficiente de marketing la nivelul structurilor specifice cercetării științifice ale universității;

- asigurarea calității în cercetarea științifică din domeniu;

- stabilirea unei bune colaborări între nivelurile ierarhice ale universității prin asigurarea unei comunicări mai eficiente în scopul operaționalizării;

- diversificarea surselor de venit necesare cercetării științifice din domeniu;

- existența competenței de cercetare științifică în USEFS;

- sprijinirea sporirii calității revistei universității;

- conformarea cu politicile guvernamentale;

- integrarea USEFS în rețele de excelență.

Secțiunea 8. Obiective specifice și acțiuni prioritare privind dezvoltarea Metodologiei de autoevaluare a USEFS

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport este o instituție modernă, performantă și competitivă la nivel internațional în care cercetare științifică de înaltă calitate, excelență, acces deschis și colaborare multilaterală. Evaluarea complexă a capacităților organizațiilor din domeniile cercetării și inovării și ale personalului științific și științifico-didactic al acestora, clasificarea acestora pe niveluri de capacitate, care ar determina accesul diferențiat la finanțare conform Metodologiei de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării reprezintă o componență fundamentală a întregului sistem de cercetare. Pentru realizarea acestui deziderat universitatea își planifică următoarele obiective specifice:

- Elaborarea unui standard de performanță pentru evaluarea și clasificarea pe niveluri de capacitate, determinat în baza unui punctaj;
- stabilirea standardului de performanță cu următoarele criterii de evaluare: a) C1 - management instituțional; b) C2 - resursă umană; c) C3 – asigurare logistică; d) C4 - performanță economico-financiară; e) C5 - performanță instituțională în domeniile cercetării și inovării; f) C6 – calitate a planului strategic de dezvoltare pentru următorii 5 ani.

Acțiuni prioritare pentru realizarea obiectivelor specifice:

- Aprobarea regulamentului pentru indicatorii de performanță asociați criteriilor de evaluare după cum urmează: a) pentru C1 - calitatea managementului instituțional: organizarea activității de cercetare și inovare; implementarea politicii de asigurare și îmbunătățire continuă a calității; internaționalizarea instituțională; transparența informației de interes public cu privire la activitatea instituției; b) pentru C2 - calitatea resursei umane: structura resursei umane; ponderea personalului de înaltă calificare; pregătirea resursei umane; c) pentru C3 - asigurare logistică: prezența și accesibilitatea spațiilor de cercetare-inovare; dotarea spațiilor de cercetare, sistemul de management a informației tehnico-științifice; deținerea bazelor de date în domeniile cercetării și inovării; d) pentru C4 - performanța economico-financiară: bugetul instituției și caracteristica surselor de finanțare a procesului de cercetare; e) pentru C5 - performanța instituțională în domeniile cercetării și inovării: realizarea, monitorizarea și valorificarea activității de cercetare și inovare; vizibilitatea activității de cercetare-inovare; f) pentru C6 - calitatea planului strategic de dezvoltare pentru următorii 5 ani: fezabilitatea proiectului strategic de dezvoltare
- Atribuirea fiecărui criteriu de evaluare unui punctaj, în baza unei medii de punctaj atribuit de expert conform indicatorilor de performanță, aplicând scara de punctaj de la 0 la 5.

Secțiunea 9. Încheiere

Strategia cercetării științifice, constituie parte integrantă din Strategia de dezvoltare a USEFS pentru perioada 2021 – 2025. Obiectivele generale și specifice de dezvoltare ale cercetării științifice sunt obligatorii pentru toate cadrele didactice și de cercetare ale universității de la data aprobării sale de către Senatul USEFS și avizată de Consiliul Științific al universității.